

Ordförandeutlåtande kommunplan 2013-2015

Tyresö Kommun är på många sätt en bra och attraktiv kommun. Vi har välfungerande skolor och bra omsorg som ger Tyresöborna verksamhet av hög kvalitet. Vi har tagit många steg, men vi vill mer med Tyresö. Vi vill fortsätta utveckla våra välfärdsverksamheter, öka valfriheten och stärka bilden av Tyresö. Vi bygger nu framtidens Tyresö med investeringar i bostäder, skolor, boenden och infrastruktur som pågår. Vi möter kraven på omställning till ett hållbart samhälle med en offensiv klimatstrategi. Vi ser behov av att ta nya grepp inom kommunens näringslivsarbete för att på bästa sätt vara en positiv och stärkande kraft för det lokala.

Europa befinner sig fortfarande i varierande grader av ekonomisk kris. Den sorgsamma tragedi som utspelas i Grekland och som riskerar att spridas till andra länder påverkar även Sverige. Trots det utgör Sverige en blinkande fyr av trygghet på ett stormigt hav. Sverige är tack vare den ansvarsfulla politik som regeringen Reinfeldt för, med arbetslinjen i fokus, ett av få länder som bryter mönstret och står starkt. Vi är inte helt ensamma, men det är bekymmersamt få länder som har ordning och har klarat att ta ansvar. Det råder just nu stor osäkerhet om vart ekonomin tar vägen. Det finns ljuspunkter men det finns fortfarande orosmoment. Fortsatt ansvarstagande är därför nödvändigt.

Att konjunkturen fortfarande är i ett bekymmersamt läge påverkar. Våra skatteintäkter utvecklas inte på ett sådant sätt som vi skulle önska. Vilket leder till att vi måste vara ansvarsfulla och försiktiga. Vi måste göra avvägningar och prioriteringar som är tuffa för att klara en långsiktigt uthållig ekonomi. Kommunplanen innehåller uppräkningsplaner på alla områden och nya ökade resurser till gymnasieutbildningen och till områden inom Socialförvaltningen, men den innehåller även krav på effektivisering och på ekonomisk hushållning. Kommunplanen sätter upp mål som ställer krav, men som är möjliga att nå. Vi tar viktiga steg mot att göra Tyresö till den mest attraktiva kommunen i Stockholmsregionen.

En långsiktig uthållig ekonomi

Kommunplanen är lagd så att vi klarar målet om långsiktigt uthållig ekonomi. Vi klarar att budgetera ett överskott på ca 46 miljoner per år (ca 2 %). Detta är viktigt och över tid helt nödvändigt. Utan överskott kan kommunen inte klara sina pensionsåtaganden och det man brukar kalla den dolda pensionsskulden (dvs. pensioner intjänade före 1995) – något som skulle drabba kommunens personal. Utan överskott kan kommunen heller inte klara av viktigt underhåll eller ha en rimlig chans att hantera de stora investeringsbehov som finns de närmaste åren till följd både av befolkningsutvecklingen och av det faktum att många anläggningar är byggda ungefär samtidigt och nu är nära sin livslängd. Trots överskottet kommer vi behöva öka kommunens lån något år till, en puckel vi måste över innan det vänder. Utan överskott och utan den ansvarsfulla politik vi står för skulle lånen och därmed räntekostnaderna öka ännu mer vilket ger mindre pengar till lärare och undersköterskor osv.

Framtidens Tyresö tar form

Nu grävs och byggs det på många håll i Tyresö. Det är framtidens Tyresö som tar form. 60-talsförorten som idag är vårt centrum förvandlas mot en mer stadsmässig miljö, samtidigt som andra kommundelar kompletteras eller blir färdiga. Dessutom skyddas ytterligare mark som naturreservat eller bevaras som grönområden. Vi ställer höga krav på miljövänlig teknik, energieffektivitet och hållbart byggande i alla byggprojekt. Alliansens stadsbyggnadspolitik och framtidsvision blir steg för steg verklighet. Under den här planperioden utarbetas även en ny gedigen och genomgripande översiktsplan för Tyresö.

Centrum och Bollmora kommer att se annorlunda ut om några år. Den befintliga skateparken kompletteras i sommar med en ny lekpark. Bygget av höghuset har kommit igång. När det är färdigt har vi ett höghus, nya butikslokaler och ett femvåningshus ovanpå centrum. Dessutom kommer den nya stadsparken då byggas. I höst slås portarna upp till den nya skolan på Nybodaområdet och den utbyggda hallen. Området har då förvandlats till en modern inbjudande miljö som hela Tyresö kan vara stolta över. Snart är det även byggstart för 200 lägenheter i kvarteret Järnet framför C3L. I höst är planen att riva gamla Forellen och börja planera för nya bostadskvarter ner mot Tyresövallen och den nya simhallen. En utredning ska även titta på hur och var vi på bästa sätt kan ge issporterna bra framtidsförutsättningar. Vi kommer utnyttja parkeringsytor smart och skapa kvarter med bostäder, lokaler och grönytor. Dagens asfaltsöken mellan centrum och vårdcentralen blir ett nytt torg, där vi kan ge mer utrymme för kultur. Planeringen pågår för bostäder på parkeringen vid Systembolaget. Vi är i starten för planering av ett högre hus där gamla föreningsgården ligger. Vi räknar med att enas med ICA och centrumbolaget om utbyggnad av själva centrum. Dalgränd rätas upp och busstorget ska omdanas till en miljö som välkomnar.

I korsnigen Bollmoravägen/Granängsvägen pågår planering för över 200 hyresrätter genom Tyresö Bostäder. UR-tomten längs Njupkärrsvägen bebyggs med drygt 200 bostäder. Planering har startat för ett drygt 50-tal hyresrätter riktade till ungdomar i hörnet Njupkärrsvägen/Töresjövägen. Nya bostäder är under byggnad på Siklöjevägen och vid infarten till Bollmora kommer gamla Shell att bytas till handel.

I Strand byggs just nu Strandängarna och Strandudden som är två fina bostadsprojekt – som kompletterar den dominerande villabebyggelsen i området. Planeringen pågår för den tredje och sista etappen av Trädgårdsstaden som kommer att ge oss ytterligare runt 400 bostäder. När detta är klart kan vi säga att Tyresö Strand är klart – en process som pågått i nästan 25 år.

När det gäller Trollbäcken har vi varit noga med att påpeka att det är och ska förbli en lummig och grön villastad. Med det inte sagt att vi inte ser möjligheter till komplettering– projekt som stärker utan att förstöra känslan. Nu är en plan klar att anta för lägenheter granne med Gudöterassen som passar ihop med befintlig bebyggelse. Planering har startat för mindre förtätning med lägenheter vid Södergården. Tyresö Bostäder jobbar för att kunna bygga hyresrätter som mindre förtätning mellan befintliga hus i Centralområdet och mellan kyrkan och Alléplan – hus med hiss vilket i dag i stort saknas i området. Komplettering med nya bostäder stärker det kommersiella utbudet och ger ett mer levande centrum runt Alléplan.

Östra Tyresö är en fråga som upptar mycket tid och engagemang. Om Tyresö Strand-planeringen pågått i 25 år och kommer pågå 5-7 år till så har Östra pågått sedan 2003 och kommer att pågå upp mot 30 år in i framtiden. Det är en lång och för många jobbig process, men den är nödvändig. Just nu byggs det för fullt i etapp 5 Orrnäset och etapp 6 Måsvägen är klar. Planeringen är i full gång för nya detaljplaner i etapp 9 Ugglevägen och etapp 10 Brobänken och österut (inkl g: la etapp 15). Dessa bör kunna antas under 2014 om vi inte drabbas av överklaganden som fördröjer och drabbar alla boende hårt. Detaljplanen för etapp 7 Solberga är antagen och förutsättningar finns nu att komma igång med byggandet mot Raksta. När etapp 7 vunnit laga kraft kan vi påbörja etapp 8 Raksta. Etapp 11 Tegelbruket påbörjas troligen 2013-2014.

Snart antas även nya planbestämmelser som gör det möjligt att bygga lite större och vettigare hus i väntan på de riktiga detaljplanerna, under förutsättning att VA kan lösas på egna

fastigheten. Detta gäller ett stort område i Raksta söder om etapp 8, området runt Trinntorp och delar av Tyresönäs. Processen pågår för att anta motsvarande bestämmelser i nästan hela Yttre Brevik, något som bör kunna gå i mål hösten 2012 om inga nya hinder dyker upp. En viktig del i att påskynda takten i utbyggnaden av Östra Tyresö är att vi nu i kommunplanen tydligt pekar ut att vi ska lägga ut en fortsatt sjöledning för VA från Breviks Skola till Noret för att kunna göra detaljplaner och börja bygga även därifrån inom några år enligt den etappindelning och tidsplan för Yttre Brevik som nu finns. Detta innebär att den totala processen påskyndas avsevärt och att väntan på kommunalt VA och detaljplaner kortas.

Det gröna Tyresö

I sommar invigs naturreservatet vid Dyviks Lövängar. Planer finns för att sedan skapa naturreservat av Klövberget och området runt Telegrafberget. I den nya översiktsplan som arbetas fram ser vi att vi kan skydda ytterligare områden som reservat eller genom att de tydligt planeras som naturområden. Tyresös gröna karaktär och närhet till natur är en av våra största styrkor.

Vi vill att Tyresö ligger i framkant i omställningen till ett hållbart Sverige. Vi ställer höga krav på energi och miljö vid byggprojekt men vi måste också planera på ett mer hållbart sätt. Satsningar på att bygga ut gång- och cykelvägar spelar en stor roll liksom att dessa ansluts bättre till våra grannkommuner. Att vi tillsammans med övriga kommuner på Södertörn satsar hårt på att minska transporterens miljöbelastning genom samordnade varutransporter och en infrastruktur för förnyelsebara drivmedel är viktiga inslag. Vidare handlar det mycket om att energieffektivisera och minska användning och förbrukning i kommunens lokaler och verksamheter. Tyresö Bostäder har här en nyckelroll då de har stora fastighetsinnehav som de kontinuerligt jobbar med att ställa om till lägre energianvändning. Kommunens transporter arbetas det brett med genom en ny resepolicy och den sedan tidigare införda miljöbilspoolen som nu också kompletterats med elfordon.

Under planperioden arbetas det aktivt med löpande åtgärder enligt kommunens klimatstrategi. Avfallshanteringen förändras också då fler och fler hushåll får möjlighet till behovstömning och matavfallsinsamling. Genom Alliansens miljöpolitik är Tyresö på väg mot en hållbar framtid.

Utbyggd välfärdsverksamhet och boenden för äldre och personer med funktionsnedsättning

Kommunen planerar löpande för att täcka behoven inom välfärdsverksamheterna genom att reservera mark för framtida förskolor och skolor och genom att se på lokaleffektiviseringar och var det kan byggas ut. Nya omsorgsboende planeras och byggs efter behov och en utbyggnad av platser för särskilda boenden inom äldreomsorgen sker under planperioden som ett sätt att möta den kraftiga ökningen av äldre. Redan till 2015 ökar befolkningen över 80 år med 17 % och en ökning som sedan eskalerar.

Ett annat sätt att möta utmaningen som allt fler äldre innebär är att planera för anpassade boendeformer som seniorlägenheter och trygghetsboenden vilket redan finns på några platser och kommer att byggas på fler platser. Ett pågående exempel är seniorbostäderna i kvarteret Porträttet vid Strandtorget.

En skola för var och en

En viktig strategisk inriktning är arbetet med "En skola för var och en". Vi menar att varje barn och elev i Tyresö måste mötas som individer och att skolan genom alla kompetenta

lärare och pedagoger ska kunna ge förutsättningar för alla att nå målen. ”En skola för var och en” är att arbeta på ett sätt som främjar inkludering av alla barn och elever på alla nivåer. En av våra utmaningar är att förskollärare och fritidspedagoger är bristyrken där vi har hård konkurrens. Att Tyresö är en attraktiv arbetsgivare är viktigt om vi ska nå våra mål, om att till exempel höja andelen utbildade förskollärare. Ett sätt att hantera detta är att här i Tyresö starta förskollärarytbildning i samarbete med en högskola vilket är något som nu undersöks.

Hösten 2012 innebär stora förändringar i skolans värld då de av många, inte minst lärare och skolledare, efterlängta reformerna från regeringen träder i kraft. Den nya stadiindelningen ger större trygghet för barnen och mer kontinuitet för lärarna. Vi ser också starten av en utveckling mot fler karriärtjänster för lärare. Vi får nu även tidigare betyg och tydligare kunskapsuppföljning vilket är ett viktigt steg i att göra våra skolor ännu bättre. Den nya skollagen och de nya läroplanerna är viktiga verktyg för att stärka fokus på kunskap och resultat. I Tyresö ska alla elever bli godkända i alla ämnen – det är slutmålet och genom ”En skola för var och en” kan vi nå fram.

Inom förskoleområdet kommer vi redan i höst erbjuda barnomsorg på obekväm arbetstid, det som ofta brukar kallas ”Nattis”. Här i Tyresö kan vi dessutom garantera alla en barnomsorgsplats inom 3 månader vilket är en månad kortare tid än lagens barnomsorgsgaranti. Vår strävan är även att driva på teknikutvecklingen inom förskolan.

Fritidshem, populärt kallat fritids, är ett område som förtjänar uppmärksamhet. Ett nätverk för de anställda har dragits igång för att stärka kvalitet och fortbildning inom verksamheten. Målet är också att förbättra personaltätheten.

Vi ser även framför oss att den nya hyresmodellen som införts i Tyresö efter den modell som Nacka länge använt skapar en medvetenhet om lokalanvändningen och ger en effektivisering som frigör nya resurser till undervisning och personal. Vi går även vidare med arbetet att lägga ut så mycket pengar som möjligt i skolpeng och därmed ge våra rektorer mer resurser att själva styra över. De centrala medel som finns inom förvaltningen minskar därmed och mer pengar investeras i varje elevs kunskapsutveckling. Detta gör det också möjligt för varje skola att hantera de extra kostnader som kan komma med barn i behov av särskilt stöd på ett bra och strukturerat sätt med elevens behov i centrum.

En annan viktig förändring inom skolans område är omställningen av alla kommunens skolkök till tillagningskök. Satsningen som är betydelsefull både ur ett kunskaps- och ett miljöperspektiv kommer att avslutas med att det sista köket invigs 2014 och centralköket avvecklas. Samma år kommer andelen ekologiska livsmedel att uppgå till minst 30 %.

Gymnasiet och jobben – två utmaningar

Ett arbete har startat som ska mynna ut i en ny lösning för gymnasieutbildning i Tyresö. Gymnasier är en av Sveriges mest konkurrensutsatta marknader och det finns idag en stor överkapacitet i Stockholmsregionen. Det fria valet och den gemensamma gymnasieregionen är i grunden något fantastiskt som ger unga Tyresöbor enorma möjligheter. Det ställer dock krav på den egna verksamheten. Den utredning som pågår ska komma tillbaka med förslag på ett nytt gymnasium gärna på en mer central plats i kommunen, med en elevkapacitet anpassad till marknaden och med ett programutbud som är attraktivt. Vi ser gärna att gymnasiet samverkar med vuxenutbildning och kanske även högre utbildning. Det kommer att bli en spännande process och ett viktigt lyft för Tyresö.

Ett första steg för bättre samverkan tas inom kort då dagens vuxenutbildning planeras flyttas in till gymnasiet för att frigöra stora resurser som nu är uppbundna i hyror för lokalerna på C3L. Pengar som kan satsas på bättre sätt både för att öka resurserna till området gymnasium och för att stärka satsningar på jobb och utbildning.

Tyresö har fortsatt låg arbetslöshet men det finns ändå skäl att vara vaksam och att hela tiden jobba brett för att pressa tillbaka den ännu mer. Genom satsningar som ”Ung i Tyresö” kommer vi att ytterligare få ner arbetslösheten bland ungdomar. Samordningsförbundet Östra Södertörn där Tyresö är en av parterna har en stor verktygslåda som gör det möjligt att nå människor som ibland står långt från arbetsmarknaden och ge dessa en ny framtid. Vi har inlett samarbeten med och jobbar för att uppmuntra framväxten av fler sociala företag som ett sätt att knäcka utanförskapet. Genom individuella insatser och ett ständigt förbättrat samarbete mellan våra olika förvaltningar och andra parter kommer vi även få vår redan i dag låga andel som är beroende av försörjningsstöd att gå tillbaka ännu mer.

Valfrihet inom omsorgen

Att Tyresö är en av de kommuner i landet som får den största ökningen av antalet äldre är väl känt. Detta är en stor utmaning som kommer att ställa stora krav på kommunen. Vi vet att vi kan möta detta och även i framtiden ge god omsorg till dem som har behov. Vi vill nu öka valfriheten och utveckla kvaliteten inom dessa och andra områden som socialförvaltningen ansvarar för, som omsorgen om personer med funktionsnedsättning, genom att införa LOV – Lagen om valfrihetssystem. De kommande åren kommer LOV att börja användas inom ett antal nya områden utöver det enda vi har LOV på idag - daglig sysselsättning för personer med psykisk funktionsnedsättning. Kvaliteten i omsorgen stärks också genom den nationella värdegrund som Alliansen infört.

Medborgare och medarbetare

Tyresö är en kommun där medborgarna – Tyresöborna – ska stå i centrum. Detta är något vi prioriterar och ständigt utvecklar. Satsningen på projekt Medborgarfokus rullar vidare och jobbar för att utveckla tillsyn, uppföljning, service och bemötande med mottot att det ska vara enkelt att vara Tyresöbo. Vi fortsätter utveckla kommunens roll som kravställare inom ramen Uppföljningsansvaret av såväl kommunala som privata/fristående verksamheter skärps liksom vår tillsyn och hur vi utvärderar verksamhet. Nästa stora steg är att ta är en bred satsning på e-förvaltning och på att utveckla en rad nya e-tjänster.

Det finns en stark entreprenörsanda i Tyresö och vi ska göra vad vi kan för att uppmuntra den. Näringslivsfunktionerna i kommunen ska stärkas liksom samverkan. Införandet av en företagslots var ett viktigt steg och fler initiativ kommer att tas. Fortsatt satsning på ”Ung Företagsamhet” på Tyresö Gymnasium är även det betydelsefullt. Att Tyresö Kommun uppmuntrar en mångfald av olika aktörer inom egentligen alla våra verksamheter är en styrka som vitaliserar verksamheterna och ger nya möjligheter till det lokala näringslivet.

En del i att vara en attraktiv kommun som erbjuder bra service och hög kvalitet till invånarna är att ha motiverade och kompetenta medarbetare. Tyresö Kommun ska alltid vara en attraktiv arbetsgivare och detta måste vi ständigt jobba med. Viktiga delar är bra kompetensutveckling, reella karriärmöjligheter och bra chefs- och ledarutveckling. En del i våra satsningar på personalen är att ge bättre möjligheter att få den arbetstid man vill ha. Det ska finnas en rätt till heltid och möjlighet till deltid - den flexibiliteten måste skapas. Socialförvaltningen går i dagsläget före och fler områden i kommunen ska följa efter.